

TÁJÉKOZTATÓ

a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés
2017. április 28-i ülésére

Tárgy: A KEHOP-1.2.0. kódszámú, „Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan- és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás” című pályázati kiírás keretében az „Éghajlatváltozásra adott innovatív válaszok Bács-Kiskun megyében” című kiemelt projekt keretében eddig megvalósított tevékenységek

Az előterjesztést készítette:

Moiskó Csilla
önkormányzati tanácsadó

Tárgyalásra megkapta:

közgyűlés bizottságai

Törvényességi véleményezésre megkapta:

dr. Bankó Ágnes
megyei aljegyző,
jogi és szervezési irodavezető

Törvényességi észrevételem nincs:

dr. Kovács Endre Miklós
megyei jegyző

Szám: 7294/2017.

TÁJÉKOZTATÓ

a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés
2017. április 28-i ülésére

Tárgy: A KEHOP-1.2.0. kódszámú, „Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan- és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás” című pályázati kiírás keretében az „Éghajlatváltozásra adott innovatív válaszok Bács-Kiskun megyében” című kiemelt projekt keretében eddig megvalósított tevékenységek

Tisztelt Közgyűlés!

A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat a KEHOP-1.2.0. kódszámú, „Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan- és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás” című pályázati kiírás keretében az „Éghajlatváltozásra adott innovatív válaszok Bács-Kiskun megyében” című kiemelt projekt megvalósítására 30 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A projekt háttere

A pályázat benyújtásának oka, hogy Bács-Kiskun megye területe erősen kitett a klímaváltozás hatásainak, valamint a környezet, a gazdaság és a társadalom jellegzetességei miatt **különösen sérülékeny területnek** számít. A legfontosabb kihívások közé tartozik a csökkenő vízkészletek és azok jövőbeli fenntarthatóságának problémája. **A korlátozott vízkészletek és a klimatikus szélsőségek a mezőgazdasági termelés romló környezeti feltételeit** eredményezik, mely átgyűrűzik a mezőgazdaságra épülő feldolgozóiparra is, melynek eredményeképpen összességében a mezőgazdaság lakosságmegtartó képessége is csökkenhet. A lakosságot közvetlenül érintő hatások a települések legfontosabb kihívásai közé tartoznak. A klímaváltozásnak jelentős **környezetegészségügyi hatásai** tapasztalhatóak (pl. hóhullámok, magas porterhelés), melyek fokozottabban jelentkezhetnek a nagyobb városok területén a városi hősziget hatás miatt. A szélsőséges időjárási események (pl. jégeső, nagy záporok) a csapadékvíz-elvezető rendszerekre jelentenek nagy terhelést a belterületen, illetve direkt anyagi károkat is okoznak a lakosságnak, valamint az aszályok/hóhullámok során fellépő többlet-vízigény kielégítése is komoly feladatot jelenthet az ivóvízellátó-rendszerek számára. A klímaváltozás **ökológiai rendszerekre gyakorolt hatásai** már ismertek a tájban. Mivel a lakosság együttműködési készsége a megyében az országos átlagnál kedvezőtlenebb, így a klímaváltozással kapcsolatos tudásbázis és tudástranszfer hiányosságainak javítása a jövőbeli problémák megoldásának egyik kulcsfeladata. Mindezen társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások megoldása a megyében kiemelt jelentőségű. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat

a kihívásokat felismerve már a *területfejlesztési tervének célkitűzései között is szerepeltette a klímaváltozásra adandó innovatív megoldások fontosságát*. A Bács-Kiskun 2020 célrendszere szorosan kapcsolódik a jelen projekt fő céljaihoz, megalapozva a projektben tervezett szemléletformálási, tudásbázis-bővítési és adaptációs és hatásmérséklési tevékenységeket.

A projekt céljai

Bács-Kiskun megye fontosnak tartja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, a kockázat megelőzés és kezelés előmozdítását és a klímaváltozás megelőzését elősegítő tevékenységek fejlesztését, hiszen a megyében a klímaváltozás a legnagyobb környezeti kockázatok egyike. Így a megyei klímastratégia előzményeként számos program került megvalósításra és a megye több hazai és nemzetközi együttműködésben is részt vesz.

A projekt fő célja *az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és kezelés előmozdítása, a klímaváltozás megelőzését elősegítő tevékenységek kereteinek meghatározása és a fő térségi cselekvési irányok körvonalazása* egy megyei szintű klímastratégia kidolgozásán keresztül.

A projekt másik fő célkitűzése *a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást, valamint a természeti katasztrófák megelőzését szolgáló adat- és tudásbázis*, a klímaváltozással kapcsolatos szakmai kommunikáció feltételeit hosszabb távon is lehetővé tevő Bács-Kiskun megyei *Éghajlatváltozási Platform megalakítása és működési feltételeinek megteremtése*.

A projekt további célja a *széles körű szemléletformálási tevékenység Bács-Kiskun megye területén, és a projekt tevékenységei által a társadalom ismereteinek bővítése és klímatudatosságának növelése, valamint a tudásbázis növelés és a szemléletformálási tevékenység feladatainak hatékony koordinációja*. A stratégiában felvázolt alkalmazkodási és hatásmérséklési beavatkozások hatékony végrehajtásához ugyanis elengedhetetlen a helyi közösségek bevonása, ami a klímaváltozással kapcsolatos ismeretek bővítésével, a hatásmérséklési és alkalmazkodási lehetőségek, valamint a jó példák tudásmegosztásával biztosítható.

A projekt keretében eddig elvégzett tevékenységek

1. Megvalósíthatósági tanulmány

A megvalósíthatósági tanulmány a részletes projektterv szakmai háttereként, indoklásaként szolgál. Bemutatja a projektgazda szervezetet és annak főbb tevékenységeit különös tekintettel a klímavédelem, klímaadaptáció, környezeti nevelés területén végzett munkáját, valamint a projektben együttműködő szervezeteket. Részletesen alátámasztja, hogy a szervezet rendelkezik a támogatási feltételeknek megfelelő, a projekt végrehajtásához szükséges adminisztratív és működési kapacitással. Részletesen elemzi a projektkörnyezetet, kitérve a célterület klímaadottságaira, a helyi klímaadaptációval kapcsolatos tudásbázisra és attitűdökre, problémákra, a vonatkozó szakpolitikai háttérre, a projekttel kapcsolatos hazai és helyi fejlesztésekre. Megfogalmazza a projekt által kitűzött rövid és hosszú távú célokat és a várható gazdasági-társadalmi előnyöket, majd részletesen bemutatja a tervezett projektelemeket, azok költségvonzatait, ütemezését és a teljesítés mérföldköveit. Kitér

végezetül az esélyegyenlőségi és fenntarthatósági szempontok érvényesülésére, a felmerülő kockázatokra, valamint a fenntartási időszak tevékenységeire is.

A megvalósíthatósági tanulmány a projekt előkészítési fázisában, a projekt megalapozó tevékenységek részeként készült el.

2. Stratégia kidolgozása

Az elmúlt évtizedekben a klímaváltozás és annak jelentős társadalmi-gazdasági-környezeti hatásai egyre inkább nyilvánvalóvá váltak, ezért a klímaváltozás mérséklése és a megváltozott életkörülményekhez való alkalmazkodás egyre inkább a szakpolitika fókuszába kerültek mind nemzetközi, mind hazai szinten. A klímaváltozás hatásaira való felkészülésre több nemzetközi, országos és megyei stratégia, program és tanulmány hívja fel a figyelmet, és határozza meg azon cselekvési irányvonalakat, melyek rövid vagy hosszú távon az adaptáció és a hatásmérséklés elősegítéséhez járulnak hozzá. A klímaváltozás hatásainak kezelésében kiemelt jelentősége van ezeknek az egymásra épülő dokumentumoknak, melyek így az átfogó célok megfogalmazásától a helyi viszonyokhoz illeszkedő konkrét megvalósítási lépésekig összefüggő rendszert alkotnak. Ebben a rendszerben fontos szerepe lehet a térségi léptéknek, így a Megyei Klímastratégiának.

A Megyei Klímastratégiát az Éghajlatváltozási Platformban részt vevő szakértők iránymutatása mellett külső szolgáltató készíti el 2017 őszére. A stratégia elkészítéséhez a Klímabarát Települések Szövetsége által készített módszertani útmutató nyújt segítséget.

A stratégia megalapozását szolgálta az a szakmai konferencia, melyet 2017 márciusában szerveztünk a megye települési önkormányzatainak, intézményi dolgozóinak, civil szervezeteinek és vállalati szakembereinek. A rendezvény célja a résztvevők aktív bevonása volt a klímastratégia előkészítésébe és a vonatkozó cselekvési irányvonalak meghatározásába. A program fontos része volt a klímastratégia kidolgozását megelőző igényfelmérés, mely azt igyekszik feltárni, hogy milyen problémákat tartanak fontosnak az érintettek, mit várnak el a tervezett megyei klímaváltozási platformtól és a megoldások tekintetében milyen jellegű információkat tartanának hasznos segítségnek. A felméréshez készített kérdőív elérhető a www.bacskiskun.hu oldalon.

A környezeti, társadalmi és gazdasági feltételek a megyén belül sem egységesek, nagy területi különbséget mutatnak. Az éghajlatváltozás és a hatások jellegének és mértékének, valamint a járások gazdasági erejének nagymértékű területi differenciáltsága eredményeképpen, az alkalmazkodás és hatásmérséklés leghatékonyabb tevékenységei a megyén belül is eltérőek. A nagymértékben eltérő hatások miatt különböző alkalmazkodási cselekvési tervek lehetnek alkalmasak a Homokháti területek, a lősz tájak és a folyókat övező területek esetében. Ezért az elkészülő klímastratégia különös figyelmet fordít ezen területek speciális problémáira (pl. Homokhát szárazodása). A térbeli diverzitás mellett a stratégia figyelembe veszi a különböző településtípusok és az ott élők eltérő kitétséget és cselekvési lehetőségeit is, ezért a stratégia céljai között szerepel 3 típusú településre (tanyás település, középváros, nagyváros) cselekvési terv minta elkészítése, mely alkalmazkodik a különböző cselekvési szintek lehetőségeihez és szükségleteihez. Az így előálló modell

cselekvési tervek kidolgozása hatékonyan segítheti a megyében a Fenntartható Energia és Klíma Akciótervek (SECAP) megalapozását és kidolgozását.

A vitaanyagot szakmai fórumok keretében kívánjuk társadalmasítani, majd az év végén a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés általi elfogadása legitimálja.

3. Éghajlatváltozási Platform megalakítása és működési feltételeinek megteremtése

A platformok létrehozásának célja a klímaváltozással kapcsolatos hírek, fejlesztési lehetőségek helyi szereplők számára történő eljuttatása, továbbá a helyi klímaváltozással, a klímaváltozás mérséklésével, az ahhoz történő alkalmazkodással kapcsolatos fejlesztési igények, jó gyakorlatok felmérése és összehangolása, széles körű megismertetése, online tanácsadás biztosítása, valamint rendszeres kapcsolattartás és együttműködés a Klímabarát Települések Szövetségével.

A Platform 2017 áprilisában alakul meg.

4. Szemléletformálás

A projekt keretében képzőművészeti versenyt hirdettünk a megye lakosai és külön felhívás keretében a diákok számára.

A diákok közösen a tanárokkal megadott, a klímatudatos gondolkodást elősegítő témákban készítenek rajzokat, illetve bármilyen képzőművészeti alkotást. A munka jó lehetőséget teremt arra, hogy a tanár közösen elmélkedjen a gyerekekkel, hogy milyen apró lépéseket tehet az ember a klímaváltozás elleni küzdelemben a mindennapi élet során. A kiírás bármilyen képzőművészeti pályamunkát elfogad, melyben az újrahasznosított alapanyagok vagy az innovatív ötletek előnyt jelenthetnek. A pályamunkák beküldésére 2017. május 30-ig van lehetőség. A legjobb alkotásokat a megyei önkormányzat hivatalos facebook oldalán lehet kedvelni.

A fotópályázat a felnőtteket kívánja motiválni, hogy vegyék észre a közvetlen környezetünkben zajló változásokat és következményeiket, valamint hogy tudatosodjon bennük a fenntarthatóságra való törekvés szükségessége. A pályamunkák beküldésére 2017. június 30-ig van lehetőség. A legjobb alkotásokat a megyei önkormányzat hivatalos facebook oldalán lehet kedvelni.

A lakosság klímaváltozással kapcsolatos tudásbázisának bővítése érdekében 2017 tavaszán-nyarán négy, nagy tömeget vonzó közösségi rendezvényen veszünk részt az érzékenyítés, a klímaváltozás hatásaival és a lehetséges cselekvési irányokkal kapcsolatos információk széles körű disszeminációja érdekében. Ezzel az akcióval sokszínű társadalmi réteg és nagy számú résztvevő érhető el. Az interaktív program szórakoztató formában juttat el ismereteket és a mindennapi élet során alkalmazható praktikus tudást ad át.

A projekt megvalósításától várt hatások

A projekt tevékenységeivel hozzájárul a lakosság klímaváltozással kapcsolatos tudásbázisának és együttműködési készségének javulásához. A klímatudatosságra való

figyelemfelkeltés a lakosság kibocsátás-szegényebb életmódra való áttérését generálhatja, mely lokális szintű cselekvés hozzájárulhat a globális léptékű cél, a szén-dioxid kibocsátás csökkentéséhez. A lakosság szemléletformálása az energiahatékonyság és a megújuló energia alkalmazási lehetőségei terén javítja energiaellátásuk biztonságosabbá, komfortosabbá és költséghatékonyabbá tételét.

A megyei klímastratégiák kidolgozása és a klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálás révén bővülnek a lakosság, a vállalkozók és az önkormányzati döntéshozók klímaváltozással összefüggő ismeretei, aminek következtében javul a klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának hatékonysága is. A Megyei Klímastratégia továbbá keretet ad majd a megye településeinek cselekvési irányaik meghatározásához és a saját, helyi szintű klímastratégiájuk kidolgozásához is. A projekt során létrejövő Éghajlatváltozási Platform koordinációs, fejlesztési, szemléletformálási tevékenységeivel hosszú távon javítja a megfogalmazódó cselekvési tervek megvalósíthatóságát.

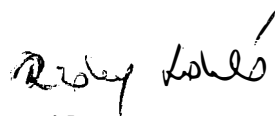
A klímastratégiában vázolt cselekvési tervek megvalósulásával javulnak a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás feltételei, mérséklődnek az éghajlatváltozás felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt káros hatásai és nő a vízkészletek hasznosíthatósága. A stratégiában körvonalazott fejlesztési tevékenységek a klímaváltozás következtében gyakoribbá váló szélsőséges időjárási helyzetek emberi egészségre és életre, vagyonra, a vizek minőségére, a környezetre, a kulturális örökségre, a gazdasági tevékenységre és az infrastruktúrára gyakorolt káros hatásai mérséklődnek.

A meghatározott stratégiai irányelvek előremozdítják a megújuló energiaforrások fokozott alkalmazását, melynek eredményeképpen csökken az ország szén-dioxid kibocsátása, energiainport-függősége és a környezetterhelése, bővül a vidéki foglalkoztatás és a megye versenyképessége javul.

Összességében a vázolt társadalmi és gazdasági előnyök élhető és fenntartható településekhez, valamint hatékony együttműködésekhez járulnak hozzá, melyben a megye koordinációs szerepe jelentős lehet, és hosszú távon a stratégiában megfogalmazott cselekvési terv eredményeképpen a megye lakosságmegtartó ereje és gazdasági versenyképessége is nő.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a tájékoztatót szíveskedjen elfogadni.

Kecskemét, 2017. április 19.

Rideg László
elnök